

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Băncile și conversiunea. — O săptămână a economiei rurale. — Adunarea băncilor din județul Hunedoara.

Băncile și conversiunea.

Conducerea „Solidarității” a chemat pe ziua de 8 Maiu în adunare generală extraordinară pe reprezentanții institutelor financiare românești — membre ale Solidarității — din Ardeal și Banat pentru a examina situația creiată băncilor de pe urma legii conversiunii datoriiilor agricole și a discuta și *stabili modalitățile de aplicare a legii.*

Trebuie să observăm că de data aceasta conducerea „Solidarității” a fost mai promptă, mai hotărâtă și mai expeditivă, decât atunci când trebuia să organizeze rezistența pentru prevenirea primejdiei.

Motivul pentru care organizația profesională a băncilor ardeleni nu s'a sesizat imediat când s'a publicat proiectul de lege al conversiunii, noi îl vedem în împrejurarea, că proiectul original nu era atât de dezastruos cum este legea ieșită din desbaterile parlamentare și aprobată chiar și de partidele noastre politice.

Cei cari reprezintă creditul nostru public și privat nădăjduiau — cu drept cuvânt, că proiectul de lege va fi modificat în corpurile legiuitoare în favoarea institutelor bancare, când s'a întâmplat tocmai contrarul: *s'a agravat caracterul destructiv al proiectului.*

Nu numai că finanțarea conversiunii s'a înlăturat complet, dar s'a adâncit tendința anarhică și demagogică a proiectului inițial, reducându-se creanțele cu 50% și resp. cu 40% și majorându-se cota conversiunii de drept dela 10 jugăre la 20 jugăre (10 hectare) și furișându-se în lege — ca prin contrabandă — o sumedenie de amendamente dictate de interese pur personale. Astfel s'a adâncit totodată și prăpastia dintre legea conversiunii și actuala ordine de drept.

Politiceste, legea asanării datoriiilor agricole este opera nefastă a unei dictaturi economice și politice, al cărei cinism este depășit numai de crasa nepriecere și lipsă de prevedere.

Cu durere trebuie să constatăm că partidele noastre politice dela cari așteptăm reabilitarea libertăților democratice, au făcut jocul acestei odioase dictaturi acceptând proiectul, ba agravându-i chiar părțile demagogice.

Astfel institutele noastre de credit au rămas singure nu numai în apărarea intereselor lor proprii, dar chiar și în apărarea actualii ordine de drept.

Este paradoxal, ca niște organizații economice și financiare să fie chemate să apere interesele generale ale țării împotriva demagogiei direct interesate.

Și rolul băncilor nu s'a isprăvit încă!

Efectele legii despre asanarea datoriiilor agricole sunt mult mai distrugătoare decât s'a evidențiat de către orătorii adunării extraordinare a „Solidarității”.

Nu s'a atribuit importanța cuvenită acelor dispoziții din lege, conform căroră cota de 50% resp. de 40% ce ră-

mâne a fi plătită de debitor în termen de 30 ani, se va plăti numai din jumătate parte a veniturilor nete, debitorul putând să se prevaleze și de „recolta deficitară” și de „forța majoră”.

Este constatat, că în actualele conjuncturi economice, veniturile producției agrare abia acoperă cheltuielile efective, deci rentabilitatea este egală cu zero.

Prin urmare pentru creditorii, cari nu pot să urmărească fondul, nu va fi nici o acoperire.

Și cine poate prevedea vreo ameliorare în aceasta privință?

lată deci că în realitățile create de legea asanării creanțele nu se reduc numai cu 50%, dar cu 100%.

Pentru bănci legea conversiunii înseamnă prin urmare pierderea întregului lor portofoliu agricol.

Dar dacă vom mai avea în vedere și pierderile suferite de pe urma repercusiunilor conversiunii în toate ramurile de producție (industrie, comerț, profesii libere etc.) și în special de pe urma agravării crizei de încredere, pierderile băncilor depășesc în măsura nebanuită portofoliul agricol. Putem afirma că întreaga viață bancară este anchilozată și condamnată la faliment sigur din cauza legii conversiunii.

Dar statul va despăgubi băncile membre ale „Solidarității” pentru pierderile suferite și constatate prin hotărâri judecătorești (art. 55) — se va opune de optimiști.

Chiar dacă am admite — prin bunăvoință excesivă, — că statul nostru falimentar ar mai putea afecta în bugetul său și aceste pierderi, rămân totuși greutățile aproape insurmontabile de constatarea pierderilor suferite. Ce pierderi vor fi constatate? Acele ce se vor deduce din creanțele legale (50%—40%)? Dar dacă debitorul nici cotele rămase după asanare nu le va putea plăti?! Și aceasta este mai mult decât probabil, dacă vom avea în vedere pierderea totală a creditului țărănesc (agricol), așa cum s'a întâmplat de pildă și în Prusia, unde asanarea a fost direct și integral finanțată de stat.

Și în ori și ce caz rămâne tardivitatea sigură în procedura de constatare, care poate dura 4—5—6 ani.

Ce să facă până atunci băncile asaltate de deponenții nervoși și alarmați de urmările „conversiunii”.

Zicala poporului își are aplicarea aici: „până îți vine binele, îți mănecă răul zilele”.

lată pentruce art. 55 este o dispoziție iluzorie, fără nici un efect practic și deci băncile nu se pot bizui pe promisiunile vagi ale acestui articol.

Ce este deci de făcut?

Nici altă scăpare nu există decât abrogarea neîntârziată a legii!!

Este foarte firesc că institutele bancare se străduiesc a salva ce mai este de salvat și discută instrucțiunile de aplicarea legii. Dar băncile fac întocmai ca și navigatorii naufragiați cari încearcă să salveze bucățile de epave, ajunse jucăriile talazurilor înfuriate...

Băncile mai fac dovada unui patriotism lăptos, când nu vor să pună piedeci unei legi sancționată de Regele țării și promulgată.

Dar dacă băncile nu pot să saboteze aplicarea legii — ca să nu se pună în conflict cu codul penal — ele totuși nu pot primi cu resemnare și fără apel sentința lor de moarte, și pot și trebuie chiar să ceară desființarea legii!

Trebuie să se aibă în vedere, că creditul nostru public și în special institutele noastre bancare, ca bastioane ale creditului, se află în legitimă apărare.

Față de o lege anticonstituțională, anarhică, demagogică și spoliatoare, cei direct loviți în drepturile lor câștigate nu pot sta nepăsători, ci instinctul lor de conservare trebuie să le dicteze măsurile de apărare.

Vom vorbi cu altă ocazie despre anticonstituționalitatea legii, de astădată menționăm numai că în studiul-comentar prefațat de însuși autorul legii, dl Const. Argetoianu și de dl Al. Radian raportorul legii, studiu elaborat de S. Radovici, E. Cristoforeanu și P. Marinescu, profesori universitari și deputați, juriști cu suprafăț, se constată atât caracterul anticonstituțional al legii, cât și efectele dezastruoase pentru creditul public, (pag. 41 și 137).

O lege care amenință cu dezagregarea nu numai creditul public, dar întreaga viață economică-financiară, precum și actuala ordine de drept, rezultat al

unor sforțări titanice de secole, o lege care aruncă pe drumuri mii de funcționari bancari și familiile lor, factori hotărâtori ai ascensiunii noastre culturale, o astfel de lege-monstru nu poate, nu este îngăduit să fie executată!

O formidabilă și necruțătoare acțiune de solidaritate a *tuturor* institutelor financiare din țară se impune ca un imperativ, ca un imens dig de oprire a valurilor de mizerie, ce se desenează la orizontul viitorului apropiat.

Nu putem crede că partidele politice să nu-și dea seama de greșala ce au săvârșit și nu vor reveni câtă vreme încă nu este târziu!

Dar băncile vor avea de partea lor nu numai aceia parte a țărănimii noastre, care este și ea atinsă în creanțele ei, adică elementele cele mai harnice și mai cruțătoare, albinele economiei noastre, ci chiar și pe grosul debitorilor asanați, cari văzându-se în imposibilitate de a mai produce în lipsa de credit, vor cere și ei abrogarea legii, ca o nefericire națională.

Cu mișcarea de apărare se va solidariza întreaga opinie publică și îndeosebi masa deponenților, cari vor trebui să se convingă că legea îi atinge și pe ei și deci interesele lor se întâlnesc cu acele ale băncilor.

Dar cu ce se va înlocui legea, odată ce necesitatea asanării a fost recunoscută de toată lumea?

Răspundem: prin orice altă soluție în cadrele legalității și ale ordinii actuale economice și financiare. Orice altă soluție, care nu violează legile țării și legile economice, este mai potrivită decât soluția anarhică și spoliatoare din legea votată!

Se poate aplica principiul *imprevizivității* pe toată linia, decretându-se reducerea tuturilor datoriiilor cu jumătate în urma revalorizării leului.

Se poate face și restabilizarea leului (Dr. Lupu) și majorarea circulației fiduciare, ceea ce este o soluție mai riscantă, dar în orice caz mai bună decât exproprierea pur și simplu a creanțelor.

Se poate face și o asanare cu finanțarea de către stat, dar aceasta să fie generală și nu parțială, căci criza economică, cu care se motivează asanarea

datoriilor agricole a atins în măsură egală toate ramurile de producție. Cu măsuri parțiale se măresc și nemulțumirile și agitațiile de ordin social, deci se va ajunge tocmai la antipodul fîntei urmărite prin legea actuală.

Deodată cu asanarea *tuturor* datoriiilor să se înăsprească normele de recuperarea creanțelor rămase exigibile! Deci consolidarea actualei ordine de drept se impune și nu desmățul și dezagregarea pe toată linia, adică anarhia de sus! Orice măsură de dezorganizare venită de sus încurajând desmățul în jos duce fatal la prăbușirea statului nostru.

Sau aceasta au urmărit-o autorii legii și inspiratorii ei?!

Dr. IOACHIM TOLCIU, Cluj.

O săptămână a economiei rurale.

În București s'a hotărât ca o săptămână din luna Maiu să fie dedicată propagandei pentru consumul laptelui. În sensul acesta au și publicat unele ziare diferite articole prin cari se evidențiau avantajele consumului laptelui din toate punctele de vedere și mai cu seamă din acela al conservării sănătății. Tocmai pentru că din acest din urmă punct de vedere lucrurile sunt oarecum clarificate, vom contribui și noi la această propagandă printr'un articol care să se grefeze pe cadrul revistei în care îl publicăm. Ne vom ocupa deci mai mult de partea economică a chestiunii și pentru că ea interesează direct, dar și pentru că ea trebuie în prealabil clarificată.

Evident pentru a ne referi la rezultate reale, ar fi trebuit să recurgem la comparațiile cu alte țări, cari au înfăptuit enorm de mult în economia laptelui. Și ar trebui semnalate cu acest prilej cele mai avansate țări în această privință: Danemarca, Olanda, Elveția etc. Dar regretăm că ocazia prea ad-hoc venită nu ne-a permis să culegem datele necesare. Ceea ce putem însă cu siguranță afirma este faptul că țările amintite au știut să organizeze consumul și industrializarea laptelui în așa măsură încât aceste fabricate constituie astăzi cele mai importante articole de export și deci cel mai frumos izvor de venituri pentru economia țării. Mai mult, aceste țări au ajuns la stadiul de a putea fabrica cele mai complicate mașini, necesare industriei produselor laptelui. Pentru a ajunge aici, natural că a fost necesară o înlanțuire întreagă de generații, cari au suprapus rezultatele experienței dela una la cealaltă.

La noi posibilitățile de industrializare ale laptelui și derivatelor sale, oferă deasemenea un câmp larg

de activitate. Dar pentru o sistematizare a acestei activități, s'au făcut prea puține încercări reușite. Chiar ceea ce s'a făcut, datează de prea recentă vreme, pentru a putea vorbi de rezultate definitive. Nu vom neglija însă a menționa cu această ocaziune, întreprinderile din Ardeal și anume „Lica“ din Sibiu și Vlad & Co. din Cluj, singurele poate demne de remarcat în această privință. Ceea ce a mai rămas însă în câmpul de activitate al prelucrării primitive se cifrează la cantități cari amplifică de mai multeori activitatea industriei sistematizate. Pentru a ne face o idee de cantitățile de lapte disponibile la noi în țară, să analizăm puțin datele statistice cari ne stau la îndemână.

Sursa laptelui o formează la noi vacile și oile. După o statistică întreprinsă de Ministerul de industrie¹⁾ și comerț în anul 1931. am avut la acea epocă în țară un număr de 1.542.017 vaci de lapte și 9.831.958 oi de aceeași categorie. Pentru a vedea cum sunt repartizate aceste animale de lapte pe întreg cuprinsul României, vom da mai jos numărul total de bovine și ovine repartizat pe provincii. În acest număr nu se cuprind evident numai animalele de lapte, dar ne putem face o idee relativă și despre acest lucru, admitând o proporționalitate uniformă a lor, între celelalte categorii (pentru bovine: boi, vaci de lapte, vaci sterpe, tauri, viței, etc., pentru ovine: oi de lapte, sterpe, miei, berbeci, etc.) și cari întrunesc un număr total de 4.334.441, respectiv 12.406.628 capete. În aceste condițiuni avem:

a) BOVINE.

Moldova	760.710	capete sau	19,8/km ²
Muntenia	853.438	" "	16,2/km ²
Oltenia	384.267	" "	15,3/km ²
Dobrogea	180.913	" "	7,7/km ²
Transilvania	1.484.129	" "	14,5/km ²
Basarabia	467.174	" "	10,5/km ²
Bucovina	203.810	" "	19,5/km ²

b) OVINE.

Moldova	2.061.598	capete sau	53,9/km ²
Muntenia	2.841.439	" "	55,9/km ²
Oltenia	1.124.650	" "	44,9/km ²
Dobrogea	1.180.456	" "	50,7/km ²
Transilvania	2.886.154	" "	28,3/km ²
Basarabia	2.056.756	" "	46,1/km ²
Bucovina	255.555	" "	24,4/km ²

Producția românească de lapte de vacă se cifrează anual la o sumă de 2.500.000.000 litrii, din care $\frac{1}{5}$ sau 500 milioane litrii se consumă de populația orașelor. Cum această populație se cifrează la 3,626.892 locuitori urmează că consumul mediu de lapte pentru o persoană dela oraș, este de 138 litrii

¹⁾ Vezi: Correspondence économique roumaine Nou. Dec. 1931, nr. 6 pag. 12 și 22.

anual sau cca 0,4 l. zilnic. Restul de lapte se consumă de către populația satelor și se transformă în produse derivate ca: lapte condensat, unt, diferite brânzeturi etc. Ar urma din aceste date că o vacă dă în mediu anual cca 1625 l. lapte. Cantitatea este într'adevăr mică și nu se explică decât prin faptul că între diferitele specii de vaci pe cari le posedăm sunt și de acelea cari dau o cantitate mică de lapte, dar sunt în schimb mai rezistente la intemperii atmosferice, sau sunt puse și la jug (Muntenia cu Bărăganul și Moldova, în special partea de sus). Din produsele industrializate, obținute din laptele de vacă, s'au exportat următoarele cantități:²⁾

a) Lapte condensat, în 1921 cca 460.243 kg., în 1922 cca 537.752 kg., iar în 1923 cca 31.569 kg.

b) Unt proaspăt și conservat, în 1921 cca 49.851 kg. resp. 72.751 kg., în 1922, cca 4.328 kgr. resp. 13.113 kg., în 1923 cca 432 kg. resp. 237 kg., în 1924 cca 1.373 kg. resp. 59.034 kgr; în 1925 cca 1.705 kg. resp. 86,449 kg., în 1926 cca 28.194 kg. resp. 88.583 kg., în fine în 1927 cca 15.832 kg. resp. 115.712 kg.

Deasemenea ca produse ale laptelui de oaie am avut de exportat brânzeturi diverse în cantitățile ce urmează:

1921	438.661 kg.	1926	552.338 kg.
1922	337.752 "	1927	740.772 "
1923	226.435 "	1928	45 "
1924	12,174 "	1929	19.209 "
1925	613.941 "	1930	110.027 "

Evident, datele statistice nu pot să fie lipsite de erori, deoarece altfel nu ne-am explica marea lor discontinuitate dela an la an. Așa de exemplu, de unde anul 1927 este cel mai însemnat pentru exportul brânzeturilor, însumând precum se vede mai sus cantitatea de 740.772 kg. cel următor, adică anul 1928, scade la o cantitate infimă de 45 kg. Oricum s'ar prezenta aceste date statistice, impresia și concluzia ce se desprinde din ele, este marea contribuție a produselor noastre de brânzeturi la exportul general al țării. Presupunând că litrul de lapte de vacă costă la locul de producție 3—3.50 Lei, iar kg-ul de brânză pentru export, 50—55 Lei, atunci urmează ca laptele de vacă și oaie contribuie la produsul economiei naționale cu o sumă de cca 10 miliarde Lei, dintre cari cel puțin 1 miliard Lei reprezintă venitul întreprinzătorilor. Astfel economia laptelui contribuie cu această ultimă sumă la sporirea anuală a venitului național.

O contribuție importantă la consumul laptelui am văzut că o au orașele noastre. După o statistică făcută în anul 1928, rezultă ca orașul București a înregistrat în acel an un consum de lapte de 29 milioane litrii³⁾.

²⁾ Vezi idem ca sub ¹⁾.

³⁾ Vezi Bul. soc. regale rom. de Geografie, tomul XLIX/1930 articolul: „Alimentarea cu lapte a orașului București”, de Valențina Ionescu și Constanța Florescu, pag. 110.

Cum Bucureștii au o populație de cca 631.000 loc. înseamnă că consumul anual de lapte pe cap de locuitor este de cca 46 l. Cantitatea este evident destul de mică în raport cu ceea ce se consumă în alte orașe. Astfel Parisul, cu o populație de 2,871.039 loc. are un consum mediu de lapte anual de 170.000.000 litri sau cca 60 l. pe cap de locuitor, Rotterdam-ul cu o populație de 550.000 loc., are un consum de lapte de 100.000.000 l., anual sau cca. 182 l., cap de locuitor, în fine Strassbourg-ul cu o populație de 180.000 loc., are un consum anual de lapte de 32.000.000 l., anual sau cca 160 l., anual pe cap de locuitor. Datele apar și mai discordante dacă vom adăuga consumul anual de lapte al orașului Constanța, însumând o cantitate de cca. 500.000 litri, ceea ce la o populație de cca. 58.000 loc., revine la un consum mediu anual de 8.5 litri pe cap de locuitor. Explicația acestor consumuri mici de lapte pentru orașele românești o constituie de sigur și faptul că populația n'a înțeles încă suficient avantajele acestui mijloc de alimentație, dar de sigur și marele consum de derivate ale laptelui. Astfel tot în 1928, Bucureștii au mai consumat pe lângă cele 29.000.000 litri lapte și următoarele produse derivate:

Brânză de oi	1,133.162 kg.	Unt	386.019 kg.
„ „ vaci	18.794 „	Iaurt	265.000 „
Brânzeturi streine	18.135 „	Frișcă	146.545 „
Cașcaval	76.911 „	Smântână	104.450 „

Alimentarea orașelor cu lapte la noi în țară deși a înregistrat unele progrese evidente, mai are încă suficient de mult de parcurs până la a putea fi perfectă. La perfecționarea alimentării cu lapte a orașelor, joacă un mare rol organizarea transportului acestui aliment pe calea ferată. Aceasta pentru că unele dintre orașele noastre se alimentează cu lapte dela depărtați cari ating uneori distanțe de 400 km. ceea ce revine la 10 ore de drum cu trenul accelerat. Astfel între localitățile cari alimentează Bucureștii înregistrăm în primul rând Brașovul cu o cantitate de cca. 450.000 l., anual; urmează apoi în ordinea descrescândă a cantităților furnizate, localitățile: Râșnov, Rotbav, Bicsadul-Oltului, Tohanul-vechiu, Daneș, (Târnava-mare), Feldioara, Homorod, Bod, Ațel, Archita, Dumbrăveni, Sighișoara, Mediaș, Blaj, Săculești, Covasna, Ciulnița, Vidra, Micăsasa, etc. etc. Cantitățile de lapte transportate cu trenul în București în anul 1928, sunt repartizate pe luni precum urmează:

Ianuarie	66.360 litrii	Iulie	62.140 litrii
Februarie	98.790 „	August	35.840 „
Martie	116.640 „	Septembrie	27.470 „
Aprilie	80.700 „	Octombrie	69.870 „
Maiu	91.370 „	Noembrie	94.070 „
Iunie	68.110 „	Decembrie	120.430 „

Precum se vede și aceste date sunt culese cu destulă neprecizie, căci discontinuitățile dintre ele sunt

altfel inexplicabile. Totuși putem admite că în mediu, regiunile îndepărtate de București, contribuiesc la alimentarea lui cu lapte cu o cantitate de 2000—3000 l. zilnic, rămânând ca restul până la cantitatea medie totală consumată de 75.000—80.000 l. zilnic, să fie furnizat de comunele ce formează centura rurală a orașului București, precum și de fermele din împrejurimi (Cocioc, Știrbei, etc.)

În cifrele ce le-am dat se oglindește suficient de bine situația unei sistematice industrii a laptelui la noi în țară. Precum vedem posibilitățile sunt însemnate. Dar în strictă legătură cu aceste posibilități stă economia vitelor însăși. În această ordine de idei vom remarca că în ce privește creșterea vitelor (boi, vaci, etc.) sunt de înregistrat suficiente progrese în mai toate regiunile țării noastre. În opoziție însă cu creșterea vitelor va trebui să recunoaștem puținul progres care s'a făcut în economia oilor și care se manifestă doar la câteva ferme sistematice, cari nu înglobează nici 10% din numărul total de ovine pe care îl posedăm. Marele dezavantaj al economiei oilor îl formează faptul că turmele sunt izolate, de obicei în regiuni muntoase, așa că se poate foarte puțin face pentru progresul culturii lor. În felul acesta se irosesc bogățiile importante, pentru faptul că laptele nu poate fi lucrat decât în mod primitiv, adică în același fel în care l-am moștenit dela origina începuturilor. Deaceia deși s'a reușit să se formeze tipuri naționale de produse ca: telemea, brânză de munte, cașcaval, etc., ele nu pot fi valorificate din cauza tradiționalismului cu care sunt împachetate și din cauza unei complete lipse de reclamă și publicitate. Astfel deși brânza de munte ar rivaliza uneori cu cele mai fine produse străine, ambalajul ei se prezintă și astăzi în acel aspect respingător al burdufului de oaie, când streinii au adoptat cutia mică și arătoasă, apoi staniolul, hârtia impenetrabilă, etc. În unele regiuni se întrebuițează ca un imediat progres, ambalajul în coaje de brad, fapt care dă brânzei o aromă deosebită și o face de o remarcabilă finețe. Totuși cantitatea împachetată e departe de a fi cea optimă care se mărginește astăzi la 250, 500, 750 gr. și și aceea despărțită în bucățele de cca 50—60 gr.

Prin urmare economia laptelui la noi are nevoie de importante modificări și adaptări pentru a ajunge ceea ce ar trebui și pentru a atinge venitul național pe care îl reprezintă. Chestiunea are nevoie de propagandă multă și de instrucțiuni corespunzătoare. O muncă asiduă se impune deci factorilor în drept, pentru a ajuta să ridicăm un produs național care ar însuma frumoase și importante venituri pentru economia noastră, anume cel puțin într'o proporție înzecită față de timpurile de azi.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Adunarea băncilor din județul Hunedoara.

În constătuirea băncilor din județul Hunedoara, ce s'a ținut în sala festivă a Camerei de comerț din Deva în ziua de 13 c. și care a fost prezidată de dl dr. Aurel Vlad, fost ministru, după expunerile făcute de d-sa și de d-nii dr. Petru Groza și dr. Victor Bontescu, pe care le redăm în rezumat mai jos, s'au luat hotărâri a căror importanță credem că va avea mari repercusiuni asupra vieții financiare și economice a țării.

Dl dr. Aurel Vlad precizează că în timp ce în alte state se iau măsuri pentru îmbunătățirea situației economice, în general, și a băncilor în special, la noi guvernării, în iluzia că salvează agricultura țării dela dezastru, au făcut o lege — a conversiunii datoriilor agricole — care, departe de a servi pe debitori, lovește de moarte economia națională. *Infățișează hotărârile aduse de „Solidaritatea” la Cluj și cere o solidarizare unanimă a băncilor din județul Hunedoara la cele hotărâte, pentru a trezi pe guvernanți la realitate.*

Dl dr. Petru Groza demonstrează că nu numai băncile cu portofoliu agricol, ci totalitatea băncilor este pusă în imposibilitate de a funcționa mai departe, fiindcă nu trebuie ignorată legea lichidării judiciare, care permite comerciantului, meseriașului, industriașului, să se puie oricând la adăpostul acestei legi și, deci, să nu mai plătească băncilor sumele ce datorează.

Nu trebuie, deasemeni, ignorat că băncile suferă nu numai amputațiunea celor 50% din creanțele agricole, ci și paguba pe care imposibilitatea încasării celeilalte jumătăți de creanțe o creiază. Într'adevăr, ținând seama de formalitățile ce trebuie îndeplinite, de debaterile multiple, de amânările inerente, de „viteza” cu care în general se judecă la noi pentruca în cele din urmă, să se ajungă la o hotărâre și ea apelativă, se poate conchide că încasarea restului din creanță rămâne în sarcina generațiilor viitoare.

Din toate acestea, rezultă imposibilitatea băncilor de a funcționa mai departe și nu rămâne decât ca băncile noastre să se solidarizeze cu hotărârile luate de „Solidaritatea” ca, la 21 Iunie a. c. să ceară în bloc lichidarea judiciară.

Dl Victor Bontescu, după ce comentează textul legii, dând amănunțite explicațiuni cu privire la interpretarea ce trebuie dată articolelor, stabilește că această lege nu este precisă și că ea reprezintă, cum s'a mai spus, un conglomerat al diferitelor interese ce nu concordă.

Afirmă că hotărârile „Solidarității” nu trebuie interpretate ca demonstrative, ci ca o consecință logică și inerentă legilor pe cari cei cari ne guvernează le-au adus spre paguba țării.

După ce-și spun cuvântul și delegații băncilor, se aduc următoarele hotărâri importante care se aprobă unanim și solidar prin aclamațiuni :

1. Să se convoace la 21 Iunie a. c. adunările generale extraordinare ale tuturor băncilor, pentru a cere în bloc lichidarea judiciară ;
2. Să înceteze orice plăți, fie față de deponenți, fie față de creditori, pe această perioadă, precum și să se desființeze calcularea de dobânzi la depuneri ;
3. Să se facă un demers colectiv pe lângă Banca Națională pentru reducerea dobânzii la cotele din legea conversiunii și perceperea ei prin debitare în cont ;
4. Să se intervină pe lângă guvern pentru legiferarea reducerii tuturor creanțelor la același nivel cu al creanțelor agricole.
5. Să se intervină deasemeni pentru legiferarea urgență a finanțării conversiunii.

Lege pentru asanarea datoriilor agricole.

TITLUL IV.

Dispozițiuni tranzitorii.

Art. 37. — Toate instituțiunile de credit, de orice natură ar fi ele, al căror portofoliu a intrat în cazurile de aplicațiune a conversiunii de drept, a reducerii dobânzilor acumulate sau asanării judiciare, vor putea prin derogare dela dispozițiunile codului comercial, să utilizeze fondul de rezervă cât și rezervele lor latente, pentru amortizarea deprecierii portofoliului lor, fără îndeplinirea vreuneia din formalitățile prevăzute de codul de comerț.

Ele sunt autorizate deasemenea a menține în bilanțurile lor la activ, într'un cont special, diferențele ce ar rezulta la portofoliu din aplicarea legii de față.

Acest cont special va fi amortizat prin bilanțurile ulterioare, sumele destinate amortizării fiind scutite de impozitele aferente.

Societățile de asigurare ale căror creanțe ipotecare au intrat în cazurile de aplicare a conversiunii drept a asanării prin reducerea dobânzilor acumulate sau a asanării judiciare, au dreptul să menție aceste creanțe ipotecare în calculul rezervelor matematice și tehnice, cerute de art. 27 și 28 din legea asigurărilor, tot pe valoarea lor întreagă, așa cum a fost primite de Oficiul asigurărilor, pentru un timp ce nu va depăși 5 ani dela promulgarea legii.

Societățile de asigurare, ale căror plasamente legale la ramura „Viața”, sunt imobilizate ca o consecință a legii de față, pot cere autorizarea Ministerului de Industrie și Comerț de a amâna obligațiile de răscumpărare și de împrumuturi la contractele în-

cheltate până la 31 Decembrie 1931, pe o perioadă de 5 ani și pentru o cotă de cel mult 50% din acele obligațiuni.

Atât termenul cât și cota respectivă vor fi fixate de Ministerul Industriei și Comerțului cu avizul Oficiului pentru Controlul Asigurărilor, în raport cu situația societăților interesate.

Pentru societățile care la încadrarea în legea lor specială au avut diferențe în plasamentele menționate mai sus, vor fi ținute în contul acestora și orice alte plasamente din care urma să se facă acoperirea diferențelor.

Art. 38. — Casa de amortizare poate emite pentru contul instituțiilor de credit prevăzute în art. precedent, după cererea lor, titluri de ipotecă la purtător, până la o valoare egală cu cuantumul creanțelor ce au rămas după reducere, prin aplicarea prezentei legi și constatate prin hotărâri definitive.

Aceste titluri vor fi garantate prin toate drepturile rezultând din hotărârile de mai sus și prin garanția băncii care a cerut emisiunea.

Legea Casei de amortizare va prevedea condițiunile și formele acestei emisiuni.

Cooperativele de credit pot emite prin Casa de amortizare sau prin Banca Centrală a Cooperativelor titluri ipotecare la purtător, pentru o valoare care să reprezinte jumătate din valoarea ipotecii legale ce le-a fost recunoscută prin hotărârile judecătorești, care au supus asanării portofoliul lor.

Instituțiile de credit vor putea cesiona titlurile judecătorești definitive, constatând conversiunea de orice fel, aflate în posesiunea lor, fără plata de taxe

și timbre; iar notificarea cesiunii se va face tot fără plată de taxe și timbre de agenții și cu procedura prevăzută de art. 68 din legea judecătorilor de ocoale și cu procedura similară în teritoriile alipite.

Art. 39. — Cambiile scontate la orice instituție de credit până la data de 18 Septembrie 1931 și pe care figurează, în orice calitate, debitorii beneficiind de dispozițiunile acestei legi, și ale căror termene de plată cad la 18 Decembrie 1931 sau după această dată, se consideră că au scadența de drept la 9 luni dela data scadenței prevăzută în titlu.

Debitorii din efectele reescontate la Banca Națională a României, prevăzuți la art. 8, cari vor beneficia de dispozițiunile de mai sus ale acestui articol, vor prezenta efecte în preschimbare cu scadența la 9 luni, conform art. 22 din statutul Băncii Naționale a României, plătind și dobânda aferentă, potrivit legii de față.

În cazul când înlăuntrul termenului de 9 luni, prevăzut mai sus, creanțele debitorilor vor fi reduse prin hotărâri rămase definitive, cambiile aflate în portofoliul institutelor de credit, pentru partea redusă prin efectul legii, se vor trece în conturile ce urmează a fi amortizate sau finanțate conform prevederilor prezentei legi, păstrându-se aceste cambii spre a fi valorificate conform legii de finanțare.

(Va urma)

„FRĂȚIA“, inst. de credit și econ., soc. an. în Sighișoara.

Nr. 607/1932.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „FRĂȚIA“ se invită la

a XXV-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Sighișoara, în 1 Iunie 1932 la orele 10 a. m., în localul institutului, Strada Regele Ferdinand No. 27 cu următoarea

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul și propunerea Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori cu privire la Contul Bilanș și Contul Profit și Pierdere pe anul 1931, darea absolutului pe anul de gestiune 1931;
3. Complectarea Consiliului de administrație prin alegerea unui membru în locul declarat vacant;
4. Concluziuni referitoare la situațiunea ce s'a creiat prin legea de asanare a datoriiilor agricole;
5. Fixarea marcelor de prezență;
6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotențiași, sunt rugați să-și depună acțiunile la cassa institutului din Sighișoara, sau la cassa Filialei Agnita, eventual și actele de plenipotență cei mult până la 31 Maiu 1932 ora 12 din zi.

Dacă numărul acționarilor prezenți, sau al acțiilor reprezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce deciziuni valide, adunarea generală se va ține mai târziu cu 1 oră în localul și cu programul sus indicat conform Art. 27 din statute al. 2.

Sighișoara, la 4 Maiu 1932.

Consiliul de administrație.

„FRĂȚIA“, institut de credit și economii, societate anonimă în Sighișoara.

Activ.		Contul Bilanț incheiat la 31 Decembrie 1931.		Pasiv.	
		Lei	b.		
Cassa în numerar		198.836	—	Capital	4.559.000
Efecte de primit	3.278.800	—		Fond general de rezervă	299.154
Imprumuturi cambiale cu acoperire ipotecară	4.971.322	—		Fond pt. cr. dub. dotajie la 31 Decembrie 1931	76.954
Imprumuturi ipotecare	3.971.575	—		din profitul net	96.833
Imprumuturi cu giranți	61.950	—		din profitul net	178.787
Imprumuturi pentru mica industrie	385.200	—		Fond de pensuni al funcț.	29.796
Conturi curente debitoare	1.562.965	—	14.231.812	Depozite spre fructificare	6.085.928
Acțiuni diverse		90.000	—	Depozite în cont curent	19.112
Imobil		1.860.365	—	Conturi curente creditoare	73.231
Mobilier		20.000	—	Reescont la Bănci	5.703.550
Diverși debitori		701.855	—	Dividende neridicate	53.375
			17.102.868	Ordine de plată	19.875
				Dobânzi transitorii	85.060
				Beneficiu net Lei 96.833 — dotat Fond pentru creanțe dubioase	—
					17.102.868
<i>Conturi de ordine:</i>				<i>Conturi de ordine:</i>	
Efecte în reescont		5.703.550	—	Diverse efecte reescontate	5.703.550
			22.806.418		22.806.418

Debit		Contul Profit și Pierderi		Credit	
		Lei	b.		
Dobânzi plătite după depuneri	471.986	—		Beneficiul reportat din 1929	3.520
Dob. plătite după reescont	540.384	—	1.012.370	Dobânzi și comisioane	1.713.781
<i>Cheltueli generale:</i>				Venite dela efecte	4.803
Salarii	420.890	—		Venite din chirii	79.350
Cheltueli de administrație	146.741	—			
Chirii	15.000	—			
Impozite	109.620	—	692.251		
Beneficiul net cu care s'a dotat fondul de creanțe dubioase		96.833	—		
			1.801.454		1.801.454

Sighișoara, la 31 Decembrie 1931.

Director executiv contabil autorizat: ss. Ioan Pavel.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: ss. V. H. Serdici.
ss. Dr. Corneliu Pop.Vice-președinte: ss. Dr. Gheorghe Petrescu.
ss. Dr. Alexandru Căpățină.ss. Dr. Stefan Chelemen.
ss. Stefan Colceriu.

Subsemnatul comitet am examinat conturile de față și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului.
Sighișoara, la 11 Maiu 1932.

COMITETUL DE CENSORI:

Președinte: ss. Emilian Stoica. ss. Romul Constantinescu. ss. Ioan Bendorfeanu ss. Valeriu Cosma. ss. Aurel Stoicoviciu.

Raportul comitetului de censori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de censori, am examinat în cursul anului 1931, registrele și valorile pe cari le-am aflat în regulă; deasemenea am examinat Conturile Bilanț și Profit și Pierdere pe 1931 ale institutului de credit și economii „FRĂȚIA“ Sighișoara și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului.

Deci eu onoare Vă propunem să binevoiiți: 1. a aproba conturile Bilanț și Profit și Pierdere, dând atât Consiliului de administrație, cât și Comitetului de censori absolutul pentru anul de gestiune 1931.

Sighișoara, 11 Maiu 1932.

COMITETUL DE CENSORI:

ss. Emilian Stoica, președinte.

ss. Romul Constantinescu, vice-președinte.

ss. Ioan Bendorfeanu.

ss. Valeriu Cosma.

ss. Aurel Stoicoviciu.

„DETUNATA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Bucium.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Detunata“, soc. pe acții în Bucium, sunt invitați la

a XXXII-a adunare generală,

care va avea loc la 31 Maiu 1932, la ora 2 p. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Constituirea și deschiderea adunării generale (§ 22 din statute);
2. Alegerea comisiunii de trei pentru constatarea acțiilor și plenipotențelor intrate în baza §-ului 19 din statute;
3. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghere pe 1931 și darea absoluturului;
4. Alegerea Direcțiunii pe un nou period de 5 ani și complectarea Comitetului de supraveghere;
5. Hotărâre asupra împărțirii profitului curat;
6. Fixarea marcelor de prezență;
7. Eventuale propuneri;
8. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiile și plenipotențele cel mult până la 30 Maiu 1932, ora 10 a. m., la cassa institutului nostru.

La caz că adunarea aceasta ar fi incapabilă de hotărâri valide lipsind voturile recerute ori numărul de acționari, convocăm a 2-a adunare generală pe 15 Iunie 1932, ora 2 p. m., cf. § 23, al. 2 din statute.

Bucium, la 31 Decembrie 1931.

Direcțiunea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Activa

Bilanț general pe anul 1931.

Pasiva

	Lei	b.		Lei	b.
Cassa	93.374	—	Capital	30.000	—
Imprumuturi hipotecare	164.784	—	<i>Fonduri:</i>		
Imprumuturi cambiale	1.674.911	—	Fond de rezervă	33.000	—
Efecte	1.850	—	„ spec. de rezervă	15.000	—
Anticipațiuni	1.809	16	„ pt. amort. pierderilor	25.000	—
Mobilier	12	50	„ de pensiune	20.000	—
			„ pt. scopuri culturale	10.000	—
			„ provenit din realități	26.317	79
			Depuneri		2.687.076
			Diverse conturi creditoare		55.063
			Dividendă neridicată		13.709
			Dotație pentru fondul creanțelor dubioase		21.683
	2.936.849	66			2.936.849

Cheftueli

Contul Profit și Pierderi.

Venite

	Lei	b.		Lei	b.
Interese la depuneri	41.845	—	Interese	146.077	—
Salarii	48.000	—			
Chirie	6.000	—			
Spese generale	10.436	—			
Dare	18.113	—			
Dotație pt. fondul creanțelor dubioase	21.683	—			
	146.077	—			
					146.077

Bucium, la 31 Decembrie 1931.

Nicolae David m. p., director executiv

Pentru contabilitate: Maria Dr. David m. p.

Dr. Gheorghe David m. p.

Al. Macaveiu m. p.

Nicolae Bogdan m. p.

Dr. A. Vesa m. p.

Nicolae David m. p.

Dr. Ionel David m. p.

N. David m. p.

Gh. David m. p.

Am verificat aceste conturi și le-am găsit în concordanță cu registrele finite în bună regulă.

Dr. A. Dărămuș m. p.

Ioan Popa m. p.

Cornel David m. p.